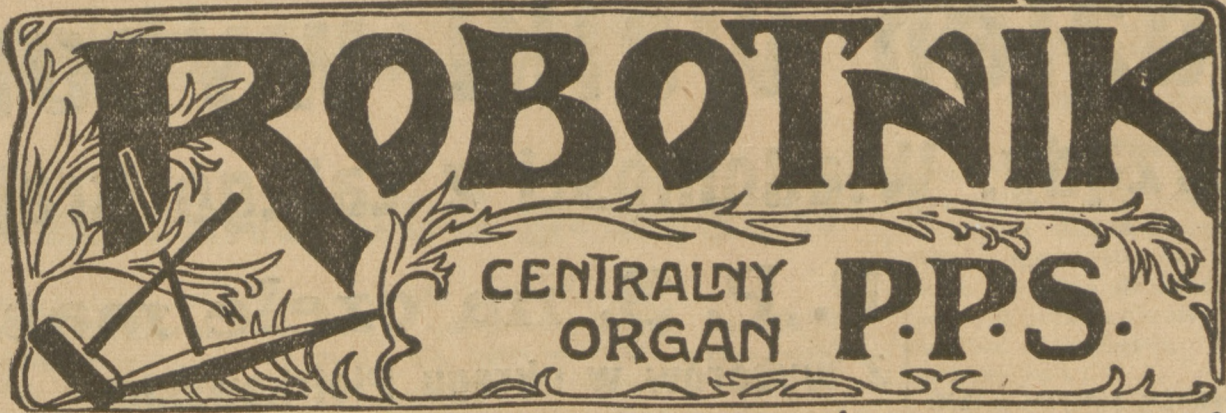

**NIECH ŻYJE RZĄD
ROBOTNICZY
I WŁOŚCIAŃSKI**

REDAKCJA przyjmuje interesantów od 1 i pół do 3-ej po południu.
Za zwrot rękopisów Redakcja nie odpowiada.
ADMINISTRACJA czynna od 9—5 bez przerwy, w soboty do 3 popoł.
KASA czynna od 12 do 2-ej.

PROLETARJUSZE WSZYSTKICH KRAJÓW ŁĄCZCIE SIĘ!

**NIECH ŻYJE
SOCJALIZM!**

WARSZAWA, UL. WARECKA NR. 7
REDAKCJA — tel. 5.06-70
DYREKCJA — 2.20-13
ADMINISTRACJA — 5-13-88
DRUKARNIA — 2.76-43
KONTO CZEKOWE W P.K.O. 175
Cena numeru 20 groszy

Opłata pocztowa uliszczona ryczałtem.

Archeologia

„Sanacja” szczyty się tem, że jest systemem trwałym. Jeżeli osiem lat rządów dyktatorskich ma świadczyć o trwałości „sanacji”, to niech się krzepi ta złuda; przypominamy tylko, że carat rosyjski trwał 300 lat, a mimo to okazał się nietrwały. Ale nawet „sanacja” przyzna, że w dziedzinie gospodarczej nie wykrzesala z siebie nic trwałego, że stąpa tu pomocnik i nie wie co począć. A obecnie szczyty „sanacyjne” interesują się przeważnie frontem gospodarczym. Ale jak ten front wygląda chociażby w oświetleniu dygnitarzy „sanacyjnych”?

W niedawnej swej mowie na otwarcie kursu dla działaczy „sanacyjnych” p. Prystór wychwalał kryzys gospodarczy jako szkołę oszczędności i „ścisłania pasa”; aby nie było wątpliwości, co pod tem rozumie, uderzył p. Prystór w świadectwa społeczne i „przejechał się” po powszechnym prawie głosowania. P. Prystór przemówił do serca klas posiadających, a różne wycieczki na temat korupcji, protekcji, nadużywania imienia Piłsudskiego i t. p. były tylko okrasą karnozdiejską kapitalistycznego wyznania wiary byłego premiera. Nic tedy dziwnego, że mowę p. Prystóra przyjęły z aplauzem zarówno pisma „sanacyjne” jak endeckie.

To było na otwarcie kursu. Na zakończenie kursu przemawiało dwóch innych dygnitarzy: p. Stawek i p. Starzyński.

P. Stawek mówił co innego niż p. Prystór. Krótkie jego przemówienie streszcza się w jednym zdaniu: „Mamy więc z jednej strony egoizm i chęć zysku, z drugiej zaś dążenie Rządu do jakiegoś porządkowania tych spraw w imię dobra ogólnego”. Gdybyśmy szukali jakiejś logiki i konsekwencji w słowach i czynach „sanacji”, to śmiało moglibyśmy powiedzieć, że p. Stawek przeczył temu, co mówił p. Prystór, wedle którego raczej klasy pracujące żyły dotąd w „egoizmie” i na szczęście kryzys położył temu kres...

Ale to jest tylko taki podział ról, by wszystkim coś się dostało i by nikt nie wiedział o co właściwie chodzi.

P. Stawkowi wyrwały się przytem słowa, że Rząd dąży do jakiegoś (!) porządkowania spraw w imię dobra ogólnego...

„Jakiegoś”... Pyszne określenie! I zupełnie prawdziwe. Dowiódł tego p. Starzyński w swym długim referacie o równowadze ekonomicznej, która ma przyjść w ten sposób, że Rząd ma rozdzielić warsztaty zdrowe od zbankrutowanych, pierwszym dać opiekę, drugie zaś pozostawić własnemu losowi. Ale które warsztaty kapitalistyczne są dziś zdrowe? Te, co jeszcze nie zbankrutowały, lecz jutro mogą zbankrutować, czy też te, które już wprawdzie zbankrutowały, lecz ze względu na zrozumieliśmy mogą zawsze liczyć na opiekę „sanacji”, jak np. „Wspólnota Interesów”, gdzie w radzie nadzorczej zasiadało kilkunastu działaczy „sanacyjnych”? Czy kartele, popierane i tworzone przez

Rząd, a wyprowadzające z równowagi całe gospodarstwo kraju, są instytucjami zdrowymi?

To jest właśnie takie „jakieś” porządkowanie spraw...

Opinię p. Stawka potwierdzają też komunikaty o naradach premiera Kozłowskiego z wysokimi dygnitarzami w sprawach polityki gospodarczej. Jeden z tych dygnitarzy jest podobno za podjęciem robót publicznych na wielką skalę, ale p. premier jest ponoć odmiennego zdania i chciałby główną uwagę Rządu skierować na wieś, na podniesienie dochodowości rolnictwa.

Myśl nienowa. Już p. Niezabytowski, minister rolnictwa w rządzie „sanacyjnym” przed 8 laty widział zbawienie Polski w podniesieniu rolnictwa. Było to jeszcze przed kryzysem gospodarczym, kiedy rolnictwo nie było w tak strasznym położeniu, jak teraz. A przecież wysiłki p. Niezabytowskiego były płonne i gospo-

darstwu, jako całości, wyrządziły więcej szkód, niż korzyści, o czym w swoim czasie dużo pisaliśmy. Cóż dopiero mówić o chwili obecnej? Dzisiaj mniej, niż kiedykolwiek wolno wyodrębnić jedną gałąź gospodarstwa od innych. Dzisiaj nie dokonano się niczego bez przemyślanego w najdrobniejszych szczegółach, a obejmującego całokształt polityki państwa programu. Ale takiego programu nie ma żaden rząd kapitalistyczny, a co dopiero rząd „sanacyjny”, dumny z tego, iż trwa bez programu i że „jakoś” porządkuje sprawy.

P. Kozłowski wraca do pomysłów z przed 8 lat. Wobec wartkiego potoku wydarzeń, które nas zalewają, jest to już nie polityka, lecz archeologia. Nie słyszeliśmy jednak dotąd by właśnie archeologia wyprowadziła którykolwiek kraj z ciężkiej sytuacji gospodarczej.

(jmb.)

Socjaliści Austrii w walce

(Wiadomość własna z Pragi)

Nielegalna organizacja austriackiej Socjalnej Demokracji dokonała w Wiedniu akcji o zacieciu prawdziwie sportowem.

Do jednego z Domów robotniczych, obsadzonych dzisiaj przez „Heimwehre”, przybyły auta ciężarowe, z których wysiadło kilkunastu młodych ludzi; młodzi ludzie oświadczyli miejscowemu komendantowi „Heimwehry”, że są agentami policyjnymi i że muszą szukać broni w piwnicach Domu; broń tę ukryli w lutym „schutzbundowcy”.

Młodzi ludzie udali się bez przeszkód do piwnic; znaleźli z łatwością 200 karabinów; załadowali je na samochody i odjechali.

C. K. W.

We czwartek, dn. 24 maja, odbędzie się o godz. 10 rano w lokalu przy ul. Czerwonego Krzyża 20, posiedzenie CWK. PPS.

Sekretariat Generalny.

Byli to... socjaliści, którzy odzyskali w ten sposób schowaną przez siebie samych broń.

Bez godności

Flagi hitlerowskie w Zakopanem

Gości, przyjeżdżających na Zielone Świąta do Zakopanego, spotkała zaraz na wstępie, bo już na dworcu, niezwykła niespodzianka... Cały dworzec bowiem był udekorowany OGROMNEMI FLAGAMI HITLEROWSKIMI ze swastyką pośrodku. Goście stawali na peronie jak skamienia.

— Co to znaczy?! — rozlegały się głosy. — Czy jesteśmy w Berlinie?

Goście siadają do „fiakra” góralskiego i jadą do miasta. Przyjeżdżają do centrum, na Krupówki, przecierają oczy... Co u licha? Na Krupówkach nad hotelem „Morskie Oko” wiszą DŁGIE PŁACHTY HITLEROWSKIE Z JASNYM KOŁKIEM POŚRODKU I SWASTYKĄ.

— Co to? Czy HITLER okupował Zakopane?

Nie. Poprostu miała przyjechać duża parolysyczna wycieczka z Wrocławia i Bytomia. A komitet przyjechał, tak się postarał umilić wycieczkowcom pobyt w Zakopanem, że nie tylko ozdobił dworzec, lecz wywierał presję na niektóre pensjonaty, mające gości Niemców, aby powywieszały flagi ze swastyką. Opowiadano, że nawet pewna dzierżawczyni pensjonatu na drodze do Białego, Żydówka z pochodzenia, wywiesiła swastykę na swoim pensjonacie.

Najlepsze z tego wszystkiego, że spodziewane tłumy z Niemieckiego Śląska ZAWIODEŁY... Przyjechało kilkaset gości — wedle „KURJERKA” 360 osób. Zapewne bardzo się zdziwili ci goście, że ktoś w Polsce tak bez godności stara się im dogodzić... A niewiadomo jeszcze, czy wszystkie goście byli naprawdę hitlerowcami. Niewiadomo, czy niektórzy nie chcieli czasem odpocząć nareszcie od tej natrętnej swastyki, od tego PARTYJNEGO faszystowskiego znaku?

Te hitlerowskie sztandary, smiesznie powiewające pod Giewontem wśród górali w białych cyfrowanych portkach, wywołały w Zakopanem powszechny niesmak. Każdy zaraz dostrzegł OBRZYDLIWA, NIESMACZNA PRZESADĘ, BRAK GODNOŚCI I ZASTANOWIENIA.

Gościnność to nie jest jeszcze PŁASZCZENIE SIĘ PRZED GOŚCIEM. Gościnność — to nie jest jeszcze poniżanie się przed partyjnym sztandarem hitlerowskim. Nawet zawarty pakiet o nieagresji bynajmniej nie zmusza do pozbywania się godności. Czy PP. komitetowi czytali na przykład jak śpiewnik hitlerowski oddziałów szturmowych („S. A.”) wyowiada się o „Verdamnten Pollaken” i ich niedalekim losie?

Odrobina rozważli i godności nie zaszkodzi.

Cz.

W Bułgarii po przewrocie

Cankow deklaruje solidarność. Demonstracja robotnicza
Premier demonstruje „zmysł oszczędnościowy”

„Demokratyczny Sgwor” zamieszcza oświadczenia przywódcy stronnictwa „Unii demokratycznej” b. prezesa rady min. Cankowa, który m. in. powiedział: „zmiana, jaka nastąpiła 19 maja przy pomocy armji, stanowi fakt wielkiej doniosłości, z którym należy się liczyć. Motywy, które zdecydowały o tem wydarzeniu, likwidującą sytuację nie do zniesienia, są oparte na jak najlepszych intencjach. Nakazem chwili w oczekiwaniu dalszego rozwoju wypadków powinien być spokój i cierpliwość. Na sytuację i zasile wypadki należy patrzeć z zimną krwią i z patriotyzmem”. To oświadczenie Cankowa stanowi widocznie chęć zaprzeczenia pogłoskom, że właśnie Cankow przygotowywał swój własny zamach, a tylko król Borys go uprzędził.

W niedzielę wieczorem grupa robotników demonstrowała w Sofji. Gdy jeden z robotników chciał wygłosić przemówienie, zjawili się policja i rozproszyła demonstrantów. Podczas rozprzeczania manifestujących, jeden robotnik został raniony. (PAT)

Z rozporządzenia premiera Gięrgiewa pobory ministrów zostały zredukowane o 50 proc. Poza tem premier wydał zarządzenie, ażeby liczba samochodów, będących w rozporządzeniu ministrów i innych wyższych funkcjonarzystów państwowych, została znacznie zredukowana. Oprócz tego rozporządzenie kasuje salonki, tak że ministrowie podróżować będą w ogólnych wagonach, jedynie w zarezerwowanych przedziałach. Również w celach oszczędnościowych skasowane zostały wszystkie dodatki do pensji. (PAT)

Doświadczenie uczy, że dyktatury zaczynają zwykle od kasowania salo-

nek, poczem salonki powracają w potrójnej ilości.

AKCESY.

Bułgarska agencja telegraficzna komunikuje, że zarówno grupa faszystowska Cankowa, jak i różne inne burzua-

ryjne ugrupowania polityczne, „zgłosiły akces” do nowego dyktatorskiego Rządu z ramienia króla Borysa. Związek oficerów rezerwy przesłał Rządowi... powinszowania.

Wojna domowa dwóch faszystów

„Zielone Świątki” w Austrii

W czasie Zielonych Świąt hitlerowcy dokonali zamachu dynamitowego na halę zdrojową w znanym uzdrowisku Ischl. Hala została uszkodzona.

W miejscowości granicznej Schaerding w Górnej Austrii eksplodowały petardy, przymocowane do balonów, wypuszczonych z Bawarii. Ponadto zniszczony został transformator elektryczny. Między zwolennikami Dollfussa, a hitle-

rowcami doszło w Schaerding do licznych bójek.

W miejscowości Dorf nad rzeką Fraun strzelano z zasadki do dwóch policjantów. Obaj odnieśli ciężkie rany.

Według pogłosek do Salzburga wysłano ponownie oddziały wojska i policji. Do obozu w Wellersdorf odstawiono znów znaczną ilość narodowych „socjalistów”. (PAT.)

Znowu sensacyjne pogłoski o spotkaniu Litwinowa z Trockim

W związku z pobytem komisarza Litwinowa w Mentonie w paryskich kołach socjalistycznych rozszalał się pogłoska, jakoby komisarz Litwinow spotkał się w Mentonie z Trockim, z którym odbył dłuższą rozmowę. Według tychże pogłosek spotkanie to nastąpiło na życzenie Trockiego, który chciał wystosować za pośrednictwem komisarza Litwinowa obszerną deklarację skruchy do biura politycznego Wszechzwiązkowej Partji Komunistycznej. Dotychczas brak potwierdzenia tej sensacyjnej wia-

domości. Należy przypomnieć, że przed półtora lata, kiedy Trocki przybył do Francji południowej celem odbycia kuracji w jednej miejscowości kuracyjnych, bawił tam również komisarz Litwinow, co spowodowało uporczywe pogłoski o spotkaniu Litwinowa z Trockim. (ATE.)

Pogłoskę, podaną przez ag. A. T. E., notujemy z obowiązku dziennikarskiego. Pogłoski poprzednie, o których wspomina depesza, okazały się nieprawdziwe.

W dniu 27 maja głosujemy wszędzie na kandydatów socjalistycznych

Precz z obłudą!

Precz z zakłamaniem!

Chcemy wyraźnych haseł i ludzi z charakterem!

Ostatni tydzień walki wyborczej

Szturmujemy samorządy. Wiadomości z całego kraju

Z Łodzi

(Korespondencja własna).

Pełnomocnicy nasi złożyli we właściwym czasie w Głównej Komisji Wyborczej listy kandydatów, zaopatrzone w przeszło 6.000 podpisów. Jakkolwiek ustawowo wymagana ilość podpisów wynosi tylko 3.000 (po 300 podpisów na każdy okręg), to jednak zebraliśmy „na wszelki wypadek” podwójną ilość, mając w pamięci niedawne „kawaty” przy wyborach w poznańskim i krakowskim.

Na czołowych miejscach naszej listy stoją tow. tow.: **Chodyński, Głazewski, Walczak, Urbach, Kruczkowski, Seidler** (N. S. P. P.) **Goliński, Andrzejak, Milman** (Bund), **Zerbe i Hartman**.

Do wyborów idziemy razem z Niemiecką Socjalistyczną Partią Pracy, z Bundem i O. K. Z. Zawodowa. Blok nasz nazywa się jak pisaliśmy: **Lista Robotnicza Jedności Socjalistycznej i Klasowych Związków Zawodowych**.

Agitacja jest znacznie utrudniona. Sal na wiece nie dostaniemy. Właściciele kin i innych sal, pozwalali nam pobrane zadatki i odmawiają wynajęcia nam swych lokali na zgromadzenia. Otrzymaliśmy polecenie niedawania sal P. P. S., w przeciwnym razie zagrożono im... konsekwencjami.

Zgromadzenia nasze zwoływane po podwórkach policja rozpędza, natomiast inni spokojnie wiecują, a policja plnuje aby im nikt nie przeszkadzał

„Sanacja” idzie do wyborów z całym swoim „ogonkiem” kół środowiskowych

akuszerok, felczerów, różnych cechów i nieistniejących organizacji. Naliczyliśmy w tym ogonku sto kilkadziesiąt „kółek”, klubów, stowarzyszeń i innych grup wzajemnej adoracji.

Po urzędach zwołują „dobrowolne” zebrania urzędników i wszyscy „solidarnie” uchwalają głosować na „Powszechny Blok Pracy dla Samorządu” (B. B. W. R.). Tak przynajmniej głoszą komunikaty B. B. Co ludzie mówią po takich zebraniach, tego już „kierownicy akcji” nie słyszają. Inaczej byłoby nieco powściągliwsi w tych swoich komunikatach.

Całe siły rezerwuje „sanacja” na ostatni bieżący tydzień. Wtedy dopiero zobaczymy cuda „techniki wyborczej” B. B. Dziś już wiemy o następującej marszrutce wyborczej „sanacji”:

1) mowy przez radio, przez megalony;
2) przemarsze ulicami miasta „entuzjastycznych” tłumów w rodzaju strzelców, Federacji, „przymusowych rezerwistów”, którzy będą manifestować w dalszym ciągu przeciw partyjniactwu a za „ideologią”;

3) miasto zostanie oblepione afiszami i zasypane odezwaniami.

P. P. S. urządza liczne zebrania przed wyborcze (poza przeprowadzeniem intensywnej agitacji po domach).

Na zebraniach tych przemawiała, między innymi, poza miejscowymi towarzyszami, tow. sen. D. Kisztyńska.

P. P. S. na czele mas

Z wyborów w okręgu Piotrkowskim

Świąteczne dni dały naszej organizacji sposobność do rozwinięcia szerokiej masowej akcji propagandowej.

W PIOTRKOWIE w dzielnicy robotniczej koło hut szklanych odbyło się wspaniałe zgromadzenie okręgowe, w którym wzięło udział co najmniej 1.500 osób. — Przemówienia przedstawicieli P. P. S. były witane z prawdziwym entuzjazmem. Próby wniesienia zamętów, mimo że wiec odbywał się pod polem niebem na obszernym placu — nie dały najmniejszego oddźwięku. — Listy Socjalistycznej Jedności Robotniczej zjednoczyły przy sobie rzeczywiście cały proletarijat.

Podobnie w SULEJOWIE. Na zgromadzenie przyszła dosłownie cała ludność miasteczka. — Tow. tow. B. Kwapiński, Fiszer, Węgorzewski i Zaremba, referowali szeroko stanowisko socjalizmu. — Przemówienia ich witano z niekłamanym zapałem. Rezolucję o poparciu dla listy „Jedności Robotniczej” przyjęto jednomyślnie. Próby terroru, stosowane na kamieniołomach przez czołowego kandydata „sanacji”, nie dały rezultatów.

W BELCHATOWIE również cała ludność robotnicza skupiła się przy bloku socjalistycznym. Dowodzą tego masówki fabryczne i zebrania organizacyjne. Proletariat tutaj czeka z zupełną pewnością zwycięstwa dnia 27 maja!

TOMASZÓW MAZOWIECKI jest terenem najbardziej może zażartego ataku „sanacji”. Na podłożu długoletniego bezrobocia, które wiele jednostek wykołowało — powstał tu Z. Z. Z. usiłujący wygrać poparcie komisarzy i bezkarnie z nożami hulać po zebraniach.

Solidarna postawa robotników odparła jednak te próby terroru i huligaństwa. — Zebrania i masówki wyborcze w Związku i w dzielnicach robotniczych skupiają liczne masy. Listy Bloku Wyborczego P. P. S. klasowych związków zawodowych i Bundu — cieszą się głęboką popularnością. — „Sanacyjna” próba oszukania robotników przez pomieszczenie na listach fabrykantów, dygnitarzy kapitalistycznych i oszukanych pacholców kapitalistycznych z Z. Z. Z. — nie znalazła tu gruntu.

We wszystkich tych miastach ogromne wrażenie sprawiły afisze wyborcze, wydane przez C. K. W. Zbierają się przy

W Grodzisku Mazowieckim

W Grodzisku Mazowieckim przewodniczący komisji wyborczej, niejaki Wiśniewski, wzywał w ub. piątek osoby, które podpisały listę PPS i klasowych zw. zawod., i żądał od nich conięcia złożonych podpisów, grożąc „konsekwencjami”.

W Stanach Zjednoczonych

Strajki robotników portowych. Krwawe starcia z policją

Z Nowego Yorku donoszą, że w kilku miastach portowych doszło w niedziele do starć pomiędzy strajkującymi robotnikami portowymi a policją i łamistrajkami.

W San Francisco strajkujący robotnicy napadli na grupę japońskich łamistrajków, zajętych przy wyładowaniu okrętu. Japończycy zostali dotkliwie pobici i rozpedzeni.

Związek właścicieli okrętów zagroził strajkującym robotnikom, że jeśli w ciągu najbliższych dni nie przystąpią do pracy, ogłoszony będzie

powszechny lokaut

na przeciąg jednego miesiąca. Również z Nowego Orleanu donoszą o starciu pomiędzy strajkującymi robot-

nikami portowymi a policją. W czasie starcia doszło

do strzelaniny.

Podane do prasy komunikaty o zajściu nie mówią nic o zabitych i rannych.

Ruch strajkowy w portach w St. Zjednoczonych rozszerza się.

W ostatnich dniach komunikacja okrętu wzdłuż wybrzeży kalifornijskich została prawie całkowicie przerwana.

Jednocześnie

zaostrza się

sytuacja strajkowa w górnictwie. W miejscowości Coal Valley w stanie Alabama strajkujący górnicy rzucili do jednego z szybów bombę, napełnioną dynamitem. Eksplozja spowodowała znaczne straty materialne. Ofiar w ludziach nie było. (ATE).

W Ameryce Południowej

Walki paragwajsko-boliwijskie trwają dalej

Według doniesień z Ameryki Południowej walki na froncie paragwajsko-boliwijskim trwają w dalszym ciągu. Wydany przez sztab armii paragwajskiej komunikat z placu boju mówi o znacznych sukcesach wojsk paragwajskich.

Rząd urugwajski zgodził się w zasadzie na wstrzymanie dostaw broni do Paragwaju i Boliwii pod warunkiem, że do odnośnego układu przyłączą się również inne państwa. (ATE).

Są także i kwiatki humorystyczne

„Naprzód” krakowski drukuje wyjątki z wielce humorystycznej odezwy B. B., wydanej w Zakopanem:

„Jeżeli rada miasta będzie wybrana tak, aby zaspokoić śmieczne zachcianki chwały (?) pojedynczych zawodów, to nie będzie ona mogła skutecznie pracować. Jeżeli do rady wejdzie po jednym doktor, i komisarz, prawnik, hotelarz i rolnik, fryzjer, ksiądz, doręcznik i panna z dzieckiem (!), to musi to doprowadzić do upadku. Mały hotelarz wielkiemu hotelarzowi rozbije wtedy o głowę zbędne nacznice (!), doręcznik przepije powóz, fryzjer z rozpaczą na siećkę potnie pantofle z haftowanymi szarotkami (!), a panna wyjedzie do Chabówki, zostawiając tu bekarta (!), aby opieka społeczna miała zajęcie. W ten sposób Zakopane będzie zaprzepaszczone, a te trzysta milionów, które tu w rozbudowę upakowano, będą zniszczone i odstraszą na długo wszelki napływ nowego grosza”.

Konia z rżędem, kto zrozumie tę wytyśz, „sanacyjną” mądrość!!

Huta „Katarzyna”

zwalnia robotników

„Polonia” donosi:

Huta „Katarzyna” (koncern Zakł. Maszynowych), wymówiła pracę 74 robotnikom, którzy po dwóch tygodniach mają stracić pracę.

Huta wybudowała obecnie nowy, wielki piec, którego koszty budowy są dość znaczne. Wśród robotników wymówienia tłumaczone są nie brakiem zamówień, lecz chęcią obniżki plac i w ten sposób pokrycia kosztów budowy pieca.

Kłopoty p. Kozłowskiego?

W kołach dziennikarskich opowiadają, jakoby p. premier Kozłowski miał duże kłopoty z kwestią obsadzenia różnych podsekretariatów stanu. Idzie głównie o stanowisko podsekretarza stanu w Prezydium Rady Ministrów. P. Kozłowski zamierza podobno zreferować całą sprawę p. Prezydentowi Rzeczypospolitej.

Robotnicy popierajcie swoje pismo

Renner, Breitner i Ellenbogen na wolności

Seitz i Danneberg nadal w więzieniu

Na zarządzenie sądu krajowego wypuszczeni zostali na wolność członkowie władz naczelnych partii Socjalno - Demokratycznej Austrii, aresztowani w lutym pod zarzutem zdrady stanu, z wyjątkiem dwóch zatrzymanych nadal w więzieniu śledczym, a mianowicie burmistrza tow. SEITZA i tow. DANNE-

BERGA.

Wśród uwolnionych znajdują się m. in. tow. tow. RENNER, BREITNER i ELLENBOGEN. Oskarżenie o zdradę stanu zostało przeciwko nim cofnięte. Będą oni natomiast „odpowiadać” z wolnej stopy, o „zbrodnię buntu”.

W „Trzeciej Rzeszy”

Konsolidacja sił „nowego pogaństwa”

Grupy „niemieckich chrześcijan”, zwalczające oficjalny kierunek kościoła protestanckiego w Niemczech, połączyły się we wspólną organizację religijną, występującą pod nazwą „niemieckiego ruchu wyznaniowego”.

Przywódcą nowopowstałej organizacji, zwalczającej bezwzględnie kościoły katolicki i protestancki, wybrano prof. **Wilhelma Kauera**, jednego z wybitnych działaczy „nowego pogaństwa”, posiadającego zwolenników w szeregach przywódców partii narodowo - „socjalistycznej”.

Członkowie nowej organizacji obo-

wiązani są złożyć przysięgę, że nie posiadają domieszki krwi żydowskiej, ani kolorowej i nie należą do związków wolnomularskich, lub do zakonu jezuitów.

Członkowie innych kościołów mogą być tylko członkami popierającymi „niemieckiego ruchu wyznaniowego”. Godłem organizacji jest złote słońce w kształcie koła zębatego na tle niebieskim.

Jak wiadomo, ruch „nowo - pogański” domaga się, by państwo uznało go jako trzeci kościół równouprawniony z katolickim i protestanckim. (PAT).

Rozpaczliwy czyn bezrobotnego

Uległ częściowemu związleniu wskutek porażenia prądem

W dniu 17 b. m. w Koszęcinie pow. Lublinc, uśiłował popełnić samobójstwo robotnik **Tomasz Prokopik**.

Prokopik, będąc bez roboty i nie mogąc znaleźć żadnego zajęcia, wpadł na straszny samobójczy pomysł. W pobliżu gminy Koszęcin, na drodze, Prokopik przerzucił obciążony kamieniem koniec drutu na przewody elektryczne o na-

pięciu 20.000 wolt, trzymając drugi koniec w ręku. W tej samej chwili padł on nieprzytomny na ziemię i doznał związlenia lewej ucha, oraz prawej nogi poniżej kolan.

Niedoszłego samobójcę odstawiono do szpitala w Lublinc, gdzie prawdopodobnie ręka jego ulegnie amputacji.

Tragedja bezdomnych w Radomsku

Trzy osoby pogrzebane pod gruzami

Na KOWALOWEM, przedmieściu Radomska, od tygodnia obozował pod gołym niebem niejaki MICHAŁ JAKUBIAK wraz ze swą rodziną, składającą się z żony i dwojga dzieci: 11-letniego Edwarda, oraz półtorarocznego Bolesława.

W ciągu ostatnich kilku dni JAKUBIAK zebrał sporą ilość darniny i zbu-

Przeciwko zakłamaniu

List do Redakcji

Szanowny Obywatelu - redaktorze.
Nie mogę pozostawić bez protestu mowy p. Prystora, St. Mackiewicz, wygłoszonej w wileńskim Związku Strzeleckim, a wydrukowanej w „Słowie” z dn. 20 maja.

Zajmując dzisiaj stanowisko urzędowe, w polityce udziału nie biorę; dlatego proszę o zachowanie mego nazwiska wyłącznie do wiadomości redakcji; ale należałem do Związku Strzeleckiego, dawnego, przedwojennego, od samego prawie początku. Owcześni kierownicy Związku, dzisiejsi dygnitarze Polski niepodległej, MAJĄ OBOWIĄZEK poleżenia kresu temu, by pos. Mackiewicz, pogrobowiec UGODY z tamtych czasów, trawestował i zniekształcał HISTORIĘ naszego wysiłku, i to wobec naszych rzekomych następców - akademików.

P. Mackiewicz powiada, że Socjalizm „w imię międzynarodowości występował przeciw hasłom odzyskania Państwa Polskiego”. Kiedy, gdzie i jak? Przecież było akurat NAODWRÓT. Dopiero „Józef Piłsudski przelamuje te nastroje, sprawia, że Socjalizm polski przyjmuje hasło niepodległości polskiej za hasło własne”. Przecież jest NOTORYCZNA NIEPRAWDA. W zjeździe paryskim Piłsudski wogóle nie uczestniczył; dopiero później zaczął odgrywać w PPS rolę decydującą. P. Mackiewicz zapomniał, że „wojna zakończyła się w sposób, którego nie przypuszczał nikt w chwili jej wybuchu, bo oto kłeska obu (? — przyp. mój, chyba trzech?) naszych zaborców”. I znowu NIEPRAWDA. Cała polityka PPS, komendy warszawskiej POW i komendy I Brygady już od jesieni r. 1914 brała pod uwagę MOŻLIWOŚĆ rewolucji rosyjskiej; ob. Barski (komendant POW w Warszawie do dnia wymarszu batalionu warszawskiego na front) szukał z powodzeniem kontaktu z rewolucjonistami rosyjskimi; kłeska i Petersburga, i Berlina, i Wiednia była dla nas od początku nie tylko marzeniem, ale REALNEM PRZEWIDYNIEM POLITYCZNYM.

Tego wszystkiego p. Mackiewicz nie wie, bo go wtedy nie było razem z nami. Więc jakże może przychodzić dzisiaj, naginać historię do własnych reakcyjnych teoryjek, robić z nas, którzyśmy sobie śpiewali „Czerwony Sztandar” przy ognisku obozowym, jakichś „Wallenrodów Socjalizmu”, kiedy my, panie pośle Mackiewicz, bezpośrednio od ówczesnych strzeleckich szliśmy do propagandy wyborczej na rzecz Daszyńskiego, Diamanda czy Libermana. Szliśmy z całą świadomością. Nasza idea polegała właśnie na zespoleniu tych dwóch rzeczy.
Czas skończyć z tem ZAKŁAMANIEM „historjografów” konserwatywno - ugodo-

dował z niej norę, nakrywając ją z wierzchu kilkoma deskami. Na deski te nałożył Jakubiak grubą warstwę ziemi dla ochrony tego nędznego schroniska przed deszczem.

I oto w tej nędznej norze, służącej za schronisko czworgu osobom, wydarzyła się strasza tragedia. PODCZAS BURZY JEDNA ZE ŚCIAN OSUNĘŁA SIĘ, PRZYCZEM GRUBA WARSTWA ZIEMI PRZYGNIOŁA ŚPIĄCYCH, KTÓRZY NIE MOGLI SIĘ JUŻ Z WNETRZA WYDOSTAC. GWALTOWNY WICHER PRZYTLUMIŁ JEKI ŻYWCEM ZAGRZEBANYCH JAKUBIAKÓW, WZYWAJĄCYCH NADAREM-

NIE POMOCY.

Cudem tylko ocalała JAKUBIAKOWA, którą w stanie bardzo ciężkim przewieziono do szpitala.

Wypadek ten wywołał olbrzymie wrzenie w mieście. Tłumy biedoty odprowadziły zwłoki trojga nieszczęśników na cmentarz. Duchowieństwa w pogrzebie nie było. Jeszcze raz Magistrat komisaryczny stwierdził swoją nieudolność w sprawach wykłamywanych, którzy nie mają pomocy z Magistratu sami sobie radzą. Czy ta strasza tragedia otworzy oczy na fatalną gospodarkę Magistratu? — Zobaczymy.

Na całym świecie

Krótkie wiadomości telegraficzne i radiowe

HITLEROWSKI REKTOR W KRAJU DEMOKRACJI.

Socjalistyczni studenci uniwersytetu niemieckiego w Pradze zamierzali w dniu wyboru prezydenta Republiki, t.j. 24 b. m. urządzić wspólnie ze studentami czeski manifestację na cześć prezydenta Massaryka. Rektor uniwersytetu niemieckiego Gesemann nie udzielił zezwolenia na wywieszenie w gmachu uniwersytetu ogłoszenia o tej manifestacji. Akt ten wywołał oburzenie w prasie tutejszej, która sądzi, że prof. Gesemann w krótkim czasie opuści Pragę i przeniesie się do Niemiec. (PAT.)

REPRESJE WOBEC JAPONSKICH KOMUNISTÓW.

Według doniesień z Tokio policja polityczna dokonała masowych aresztowań komunistów w całej Japonii. Ogółem aresztowano około 800 komunistów, z których część została natychmiast przekazana sądom. Pewną grupę komunistów oskarżono o zamordowanie z wyroku partyjnego jednego z członków organizacji komunistycznej, podejrzanego o utrzymywanie stosunków z policją. Wkrótce odbędzie się szereg procesów komunistycznych w sądach japońskich. (ATE.)

STRASZA KATASTROFA KOLEJOWA W HISPANII.

Według doniesień z Madrytu w powstaniu, fałszujących NASZĄ przeszłość, psujących nam swoją bezczelną wredność po NASZYCH wspomnieniach naszą własną tęsknotę do wspomnień. Co jest — to jest. Tego nie poruszam. Tylko NIE ZAKŁAMUJcie NAM NASZEJ PRZESZŁOŚCI. Ona do was nie należy i NALEŻEĆ NIE BĘDZIE NIGDY, choćby Was jeszcze stu do Sejmu Stawek wprowadził.

STARY STRZELEC.

Autora tego listu znamy nie od dzisiaj. Uważamy za słuszne, że nazwiska swego nie ujawnia. Red.

blizu Barcelony wydarzyła się katastrofa kolejowa. Maszynista pociągu osobowego odchodzącego z Barcelony, usłyszawszy gwizdek dany przez jednego z pasażerów, sądził że jest to sygnał do odejścia pociągu. Personel kolejowy nie zdołał zatrzymać przedwcześnie odchodzącego pociągu. Na 10 km od Barcelony nastąpiło zderzenie z pociągiem, zdążającym do Barcelony. Kilka wagonów zostało zupełnie strząskanych. Dotychczas wydobyt 20 zabitych, oraz 25 ciężko rannych. Zachodzi obawa, że pod gruzami znajduje się więcej ofiar katastrofy. (ATE.)

LEKARZE NA USŁUGACH ZBRODNIARZA-MILJONERA.

Z Kalkuty donoszą o aresztowaniu trzech znanych w Kalkucie lekarzy angielskich, przeciwko którym wytoczono niezwykle oskarżenie. Za namową pewnego milionera hinduskiego lekarze ci wszczęli śmiertelne bakterie in-nemu Hindusowi, który wkrótce zmarł. Po dokonaniu tego osobliwego morderstwa otrzymali oni wysokie honorarium od milionera hinduskiego, któremu zależało na zgładzeniu swego przeciwnika. Afera trzech lekarzy angielskich wywołała wielkie poruszenie. (ATE.)

HANDLARZE ALKOHOLOWYCH CUKIERKÓW.

Jak donosi „New York Times”, amerykańskie władze śledcze opracowały akt oskarżenia przeciwko dwóm kupcom: Irwin Lewinowi i Morrisowi Singerowi, którym zarzucono, że sprzedawali dzieciom szkolnym specjalne fabrykowane cukierki z wielką zawartością alkoholu. Dochodzenie w tej sprawie, trwające przeszło 6 miesięcy, ustaliło, że roczny obrót pomysłowych handlarzy wynosił pół miliona dolarów. Śledztwo zostało wszczęte na podstawie doniesienia władz szkolnych, które stwierdziły, że dzieci przychodzą do szkoły często w stanie nietrzeźwym. (ATE.)

Przegląd prasy

ŚWIATOBURCY.

Niech się gdziekolwiek na świecie zdarzy jakiś przewrót, zamach stanu lub sprzyśnięcie, nasi „sanacyjni” światoburcy bez długich namysłów stają po stronie rewolucjonistów i przyłączają swoje cieniutkie głoski do chóru potępiających parlamentarizm, a mówiąc ich językiem, sejmokrację, politykierstwo, partyjniactwo i t. d.

Tak samo dzieje się obecnie z okazji zamachu stanu Ułmanisa w Łotwie. „Sanacja” od razu znajduje „teoretyczne” uzasadnienia oraz dziejowe przesłanki i dowodzi, że tak się stać musiało.

O przewrocie w Łotwie pisze „Gazeta Polska”:

„Polityczno - ustrojowe formy, odpowiadające treści wewnętrznego życia w zachodnio - europejskich przedwojennych państwach, w nowych czasach i w nowych warunkach musiały okazać się dlańwym anachronizmem wszędzie, a tembardziej tam, gdzie nie opierały się na rodzimych tradycjach”.

Możeby tak „Gazeta Polska” objaśniła nam, jakie to są polityczno - ustrojowe formy, opierające się na rodzimych tradycjach Łotwy?

Dalej czytamy w „Gazecie Polskiej”:

„Po wypróbowaniu wszelkich możliwych sposobów rządzenia w zgodzie ze światem zawodowych partyjno - parlamentarnych polityków stało się rzeczą jasną, że albo świat ten sam między sobą weźmie się za rękę, albo musi go wziąć za rękę energiczne kierownictwo państwowe”.

Zazwyczaj tak się dzieje, że po wzięciu za rękę „świata” przez „energiczne kierownictwo państwowe”, samo to „kierownictwo” między sobą bierze się za rękę. Przykładów można mnożyć bez liku. chociażby Hitler — Goering, Mussolini — Balbo i t. d.

Z POMOCĄ CZYNNIKÓW...

„Ilustrowany Kurjer Codzienny” zamieścił list b. prezesa Sądu Okręgowego w Krakowie p. Szwarcberg Czernego, który, nawiązując do mowy p. Prystora o lizunach i szantażystach, pisze:

„Rozporządzając doświadczeniem wieloletniej służby rządowej zarówno zaborczej, jak i w państwie polskim, odbytej we wszystkich instancjach i znając gruntownie organizację naszych władz publicznych, nie mogłem, zastanawiając się nad możliwością systemu protekcyjnego, przyjąć w logicznym rozumowaniu do innego wyniku, jak tylko, że bez pomocy czynników powołanych do decydowania w ośnośnych sprawach owi „lizunie i szantażyci” nie mogliby uprawiać swego zgnębego

rzemiosła. Czy zatem nie ponoszą pewnej winy — może nawet nieumyślnie — czynnikami decydujące o poszczególnych próbach wspomnianego rodzaju petentów”.

Dalej pisze p. prezes Szwarcberg:

„Z treści przemówienia premiera Prystora widzimy, że szybkim krokiem zmierzając zaczynamy wreszcie do osiągnięcia celu, jaki wytknął sobie nasz Wódz i pierwszy Marszałek Polski Józef Piłsudski w przewrocie majowym, a który w pierwszej linii miał polegać na tepieniu nieprawości”.

Jeżeli po ośmiu latach dopiero zaczyna się mówić o tepieniu nadużyć, po wstąpieniu w ciągu tych ośmiu lat, no — daruje p. prezes — ale to nie jest szybki krok. Raczej — zółwi.

OBLICZE „SANACJI”.

Również „Naprzód” powraca jeszcze do mowy p. Prystora, przytoczając kreśli dzisiejsze oblicze „sanacji”:

„Dzisiejsza sanacja ma już inne oblicze niż ta oryginalna z r. 1926, dziś maruderzy, lizunie, protekcjonści itd. są w znakomitej większości i nie dają się samemu groźnemu minami odstraszyć od swej roboty, która kompromituje sanację i rozsada ją na wewnątrz, zalewając swą brudną masą nie tylko jej zaplecze i tyły, ale i samo centrum”.

„Nic dziwnego — wywodzi dalej „Naprzód”:

„że w takich warunkach burzy się krew w tych, którzy widzą zagrożone swe portmonetki i wolają — zamiast jak zwykle o policję — o kije i o — czystkę”. Niech jednak spróbują od krzyku przejść do czynu, a przekonają się, że krzyczeć łatwo, a wykonać trudno. Co przez lata utworzyło się jako zaplecze, nie da się nawet zapomocą kija odpedzić od korzystania ze zdobyczy — hijeny pola bitwy są zwykle od ważniejsze od psów, którymi je pioszą”.

SPROSTOWANIE.

Korespondent „Gazety Warszawskiej” z Wilna, pisząc o stosunkach politycznych w samorządzie wileńskim, mimochodem rzuca zdanie:

„Wprawdzie w 1930-ym roku PPS w całej Polsce przeszła do opozycji”...

i mimochodem mija się z prawdą, albowiem w roku 1930 nastąpił już Brześć, który wcale nie był podziękowaniem za „grawitowanie ku sanacji”, jak to mija się z prawdą niepodpisany korespondent „Gaz. Warsz.”.

X. Y. Z.

WYTWORNE

SUKNIE i KOMPLETY
ORAZ **BLUZKI, SZLAFROKI i PYJAMY**
NA SEZON LETNI

POLECA FIRMA

FUKS i OKNOWSKI

NALEWKI 12 m. 7. TEL. 12-10 -50.

CENY ŚCIŚLE HURTOWE!

Juliusz Deutsch

Wojna domowa w Austrii

Według relacji uczestników walk i naocznych świadków

Prawo przedruku zastrzeżone.

(d. c. X rozdz.).

„Oddziały wojska związkowego posuwały się z Paul-Hock-Parku w kierunku Schlingersdorfu. Nasza obsada dworca tramwajowego zarzucała je ogniem z boku. Rozgorzała bohaterska walka, poprostu — człowieka z człowiekiem. Wojsko związkowe pod ochroną grzmoczącej pancernki zdobyło narożnik Brünnerstrasse i Peitlgasse. Auto zasypywało nasze walczące oddziały nie tylko gradem kul z karabinów maszynowych, ale i ręcznymi granatami. Jak gwałtowny był to bój — dowodzi następujące zdarzenie. Nasi ludzie błyskawicznie chwytali, jeszcze przed eksplozją, granaty ręczne ciskane z pancernki i odrzucali je napowrót. W ten sposób zdarzyło się, że od odrzuconego przez nas granatu, który tylko co ciśnięto z przed karabinu maszynowego, został rozerwany na sztuki jego ogniomistrz. Nasze karabiny maszynowe miały dobrą pozycję, nie mogły jednakże wyrzucić decydującego wpływu, wobec huraganu ognia. Artylerja rozniosła jeden karabin maszynowy po drugim i byliśmy zmuszeni około godziny 16.30 opuścić Schlingersdorf.

Wojsko związkowe i policja weszły do mieszkań, wyciągnęły stamtąd kobiety i dzieci i pędziły je przed swymi karabinami na naszą ostatnią placówkę w centrum Floridsdorfu — remizę tramwajową. Ponieważ w pobliżu remizy miało swą siedzibę dowództwo okręgu, musiało się

10) ono szybko przenieść, mianowicie — do parku miejskiego. Na dachu remizy ustawiono ostre pogotowie z około 30 ludzi. Ale ponieważ pędzono przeciwko nam kobiety i dzieci, rozkaz został zmieniony — musieliśmy opuścić remizę. Cośniliśmy się do Jedlersdorf”.

Załoga obsadzonego Schlingersdorfu szła wzdłuż toru kolejowego także do Jedlersdorf. Na krótko przedtem schutzbundowcy zdobyli tam auto policyjne. Ale samym policjantom nic złego nie uczynili — zamknięto ich tylko w jednej z piwnic. Była to łagodność, którą grupy rządowe odplaciły we właściwy sobie sposób.

Podczas tych walk zapadła noc. Sytuacja była zupełnie niejasna. W głębi Floridsdorf znajdowały się jeszcze oddziały Schutzbundu a także w tak zw. Parku miejskim. Natomiast część — jak to zauważyliśmy — skierowała się do Jedlersdorf. W okolicach Leopoldau i Donauefeld walczono jeszcze przez całą noc, przyczem wojsko używało artylerji. Schutzbundowcy utrzymali się przy dworcu Floridsdorf, aczkolwiek wojsko wysłało dwa pancerne pociągi. Podczas tych walk wojsko przypuściło szturm do Domu Robotniczego w pobliżu dworca, odebrało go robotnikom w kilkakrotnych atakach, po których wreszcie z domu pozostało rumowisko.

We wtorek rano wojsko wzmocnione posiłkami, nadesłanymi w nocy, przystąpiło do ofensywy. Znajdowały się tu: pułki piechoty Nr. 2 i Nr. 5 ze zmotoryzowaną baterją górską, dalej bataljon pieszy Nr. 2 czwartego pułku i półbataljon ze Szkoły podchorążych. Powyższe oddziały przybyły z Wiednia. Zdaniem dowództwa — nie były one wystarczające. Dlatego w ciągu nocy ścignięto jeszcze stacjonujący w Krems 2-gi bataljon 6 p. p.; pierwszy bataljon saperów i półtorę baterji; dalej z Korneburg kompanię saperów i drugi bataljon strzelców z Rad; dwie baterje haubic ze Stokerau i wreszcie wielką ilość aut pancernych, miotaczy bomb oraz dwa pociągi opar-

Uruchomiono tak potężną armię, wspomaganą przez „Heimwehrę” i policję, celem pokonania schutzbundowców, którzy znajdowali się od 50 godzin w nieprzerwanej walce i przez cały czas prawie nie jedli, żywności tylko dorywczo herbatą i chlebem przez kobiety z pośród proletariatu.

Wojsko ustawiło baterje, częściowo na prawym brzegu Dunaju, a częściowo pod Bisamberg, nie sięgał tedy do nich ogień schutzbundowskich karabinów i kulmiotów. We wtorek rano zaczęła się straszliwa kanonada. Był to huraganowy ogień skierowany na pozycje Schutzbundu w Parku miejskim Floridsdorfu i w Jedlersdorfie, a przede wszystkim na most, leżący naprosto Goethehofu. Także w Schlingersdorfie zebrała się ponownie garść schutzbundowców, którzy wzięli udział w walce. Mimo fizycznego wyczerpania dochodzącego do najwyższego stopnia, schutzbundowcy nie ustąpili przed bombardowaniem. Dowództwo wojsk rządowych, w mniemaniu, iż pozycje Schutzbundu są dostatecznie sforsowane, zarządziło atak piechoty. Była to namiętna, zażarta walka, którą toczono o każdą piędź ziemi. Urzędowy komunikat wojskowy, dotyczący tej części akcji, opiewał:

„Przednie linie znajdowały się pod ogniem karabinów maszynowych. Przed dworcem tramwajowym naprzeciwko Schlingersdorfu zbudowano barykadę z plugów odśnieżnych. Tu akcja była szczególnie niebezpieczna. Przedewszystkiem trzeba było zburzyć wieżę w wykuszu Schlingersdorfu, jakby specjalnie wybudowaną dla karabinu maszynowego. Potem ruszyła piechota pod osłoną auta pancernego policji. Drugi bataljon 4 p. p. usiłowal w międzyczasie przejść przez most floridsdorfski pod ogniem kulmiotów z toru kolei północnej i salw z poszczególnych ogródków. Dopiero miotacz bomb zmusił karabiny maszynowe do milczenia. Przy dalszym marszu grupa popadła w ogień z Parku miejskiego”.

Drukarnia

„ROBOTNIK”

przyjmuje

ZAMÓWIENIA

w zakres

drukarstwa

wchodzące

Akcja klasowego związku kolejarzy

Zaraz po wydaniu nowych przepisów dla kolejarzy (w sprawie uposażenia, pragmatyki i emerytury) Związek Zaw. Kolejarzy Z. Z. K. wdrożył przeciw tym przepisom odpowiednią akcję. Organ Związku „Kolejarz-Związkowiec” w całym szeregu artykułów zapoznał dokładnie kolejarzy z treścią nowych przepisów, tudzież ze wszystkimi wprowadzonymi przez nie pogorszeniami. Ponadto zwołano w całym kraju setki zebrań organizacyjnych, wieców publicznych i konferencji fachowych zarówno miejscowych, jak okręgowych i krajowych, na których wobec dalszego pogorszenia warunków pracy i płacy zajęli kolejarze zdecydowanie organizacyjne stanowisko.

Prócz tego Centrala Związku przystąpiła do opracowania trzech obszernych memoriałów — w sprawie każdego rozporządzenia z osobna — w których, poddając te rozporządzenia dokładnej punktu za punktem analizie, domaga się zmiany ich w myśl postulatów Związku.

Pozatem opracowała Centrala dokładnie ściśle przeliczenia, które ujęte w tabelę, oświetlającą cyfrowo zmiany na gorsze, jakie nowe przepisy wprowadzają nie tylko w uposażeniu kolejarzy, ale także w ich zaopatrzeniu emerytalnym.

Po zakończeniu powyższych prac, Związek memoriały swe przeciw nowym przepisom zgłosił w Ministerjum Komunikacji. Na skutek tych memoriałów, odbyło się — z polecenia p. Ministra Butkiewicza — pięć konferencji M. K. z reprezentantami Z. Z. K., na których memoriały Związku, wraz z nowymi rozporządzeniami, poddane zostały bardzo szczegółowemu rozpatrzeniu i wyczerpującej dyskusji, w toku której obie strony, M. K. i Z. Z. K., broniły słuszności swych stanowisk.

Trzy z powyższych konferencji odbyły się w gabinecie Dyrektora Biura Personalnego p. Kominkowskiego, przy czym — prócz delegatów Z. Z. K. — w naradach uczestniczyli pp. Naczelnik W-łu Mgr. Henisz, Nacz. W-łu Sad-

kowski i radcowie Kołaczkowski i Górski. Każda konferencja przeciągnęła się po kilka godzin, gdyż materiał do rozpatrzenia był bardzo obszerny.

Dwie ostatnie konferencje odbyły się w dniach 8 i 11 b. m. w gabinecie Ministra i trwały również po kilka godzin, gdyż Ministrowi przedłożono rezultaty poprzednich narad, przy czym rozpatrzone ponownie wszystkie uwagi i zastrzeżenia Związku przeciw nowym rozporządzeniom; w ciągu szczegółowych rozważań p. Minister wyraził swój pogląd na poszczególne zagadnienia, wobec których znowu przedstawiciele Związku bronili swego zasadniczego stanowiska, zgodnego z postulatami pracowników kolejowych.

W konferencjach powyższych ze strony Z. Z. K. brali udział tow. tow. Prezes Kuryłowicz, Wiceprezes Maxamin, Sekretarz Gener. Gryłowski, Skarbnik Odrobina, Sekretarz Przejdyum Wojewoda i W-skarbnik Kozłowski.

Na zakończenie konferencji tow. Kuryłowicz, podkreśliwszy, że Związek przy swych zasadniczych żądaniach, obstaje nadal, podziękował w imieniu delegacji Ministrowi i urzędnikom za udział w konferencjach, dodając, że przebieg ich wykazuje, iż nie absolutnie nie przeszkadza temu, by w przyszłości wszelkie projekty, zanim staną się rozporządzeniami, przesyłane były wprzód Związkowi do wydania o nich opinii nie tylko ze stanowiska pracowników, jako strony drugiej, ale także i w myśl ogólnych interesów kolejnictwa.

„Kolejarz - Związkowiec” zapowiada ogłoszenie dokładniejszego sprawozdania z przebiegu konferencji informując narazie, że rezultat da się ogólnie ująć w sposób następujący:

Jedna grupa spraw została w ciągu obrad odpowiednio wyjaśniona w świetle obowiązujących przepisów; drugą grupę — stanowiącą podniesione przez Z. Z. K. uwagi, które zostaną przez M. K. uwzględnione w najbliższych przepisach wykonawczych; grupa trzecia obejmuje wysunięte przez Związek kwestje, które Min. Kom. przyrzekło uwzględnić przy nowelizacji obecnych rozporządzeń — wreszcie czwartą grupę — stanowiącą zagadnienia, które uzgodnione nie zostały, gdyż M. K. nie zgadza się na postulaty Z. Z. K., a Związek przy tych postulatach obstaje.

KOMUNIKAT KSIĘGARNI ROBOTNICZEJ

Warszawa, ul. Czerwonego Krzyża 20, P. K. O. 1228.

- Bauer O. Aufstand der österreichischen Arbeiter — 70
- Decker G. Revolte und Revolution — 1.85
- Deutsch J. Der Bürgerkrieg in Oesterreich — 5.—
- Landgerichtsdirektor **. Der Faschismus und die Intellektuellen — 1.85
- Revolut on gegen Hitler! — 25
- BAUER D. Der Aufstand der österreichischen Arbeiter 70 gr. z przesyłką — 95
- JASINSKI R. Praca w gromadzie — 1.50
- KAUTSKY K. Neue Programme — 75
- SCROTT A. Kształcenie charakteru dziecka w rodzinie — 1.50
- SWOBODA H. Pierwsze piętnastolecie Polski Niepodległej (1918 — 1933) — 3.80
- WASILEWSKI L. Dzieje zjazdu paryskiego 1892 roku — 2.—
- W obronie szkoły demokratycznej — 1.—

Humor zagraniczny

Doktor: A więc 10 gramów szynki, dwa jajka, biszkopty i szklankę mineralnej wody 2 razy dziennie, a wówczas pan napewno wyzdrowieje.

Pacjent: Czy mam to wszystko skonsuować przed czy po jedzeniu?..

Tworzenie się bałwanów

Opanowanie magistratu stolicy przez „pułkowników” miało rzekomo na celu zaprowadzenie oszczędności w gospodarce miejskiej. Już pisaliśmy, jaką drogą oszczędności te wprowadzono i w jaki sposób komisja finansowo-budżetowa osiąga równowagę budżetu. Skreśla się poprostu setki tysięcy złotych z wydatków na szkolnictwo, na opiekę społeczną i t. p. niezbędne wydatki. Oszczędności te odbijają się przede wszystkim na najbiedniejszej ludności stolicy.

Gdy jednak chodzi o propagandę „ideologii” nowi panowie na ratuszu warszawskim wcale nie przejawiają dążeń oszczędnościowych.

Oto leży przed nami okólnik Zarządu m. Warszawy, rozesyłany do wszystkich wydziałów przedsiębiorstw miejskich. W okólniku tym proponuje się zapewnienie robotników przedsiębiorstw miejskich na 14-dniowy obóz letni na Polance Radłowskiej pod Gdynią.

Za 14-dniowy pobyt w obozie robotnik ma zapłacić 7 złotych, a przedsiębiorstwo miejskie zł. 25.30 gr.

Dla robotników miejskich zarezerwowano 1000 miejsc.

O co chodzi „dobroczyńcom” robotników? Czy o to, żeby robotnik odpoczął i nabrał sił do dalszej pracy? Czy może twórcy ustawy scaleniowej znowu zapalali miłośnością do klasy robotniczej?

Nic podobnego? Chodzi o militaryzowanie klasy robotniczej (obóz, pobudka, ćwiczenia i t. p.) oraz o wpajanie w nią ducha „ideologii”.

W ciągu dnia mają odbywać się w obozie „gawędy” pod kierunkiem dobranych instruktorów. Pomiedzy tematami gawęd znajdujemy następujące: „Obecny ruch robotniczy w Polsce”, „Znaczenie Z. Z. K.” i inne.

Te tematy robotnicy doskonale znają i niczego nowego z gawęd się nie dowiedzą.

Jest tam jeszcze jeden temat gawędy, mianowicie, „Tworzenie się fał”.

To może być temat interesujący, o ile tylko zachodzi tu wypadek pomieszania pojęć.

Przypuszczamy, że organizatorom o-

bozu chodziło raczej o „tworzenie się bałwanów”, a na to robotnicy nie dadzą się złapać. Ani za swoje pieniądze, ani za pieniądze miejskie!

(z.)

Z Kongresu Radykałów francuskich

Herriot stara się przekonać wybitniejszych delegatów o słuszności jego polityki koalicyjnej z Tardieu i innymi reakcjonistami.

A kartel mięsny w Warszawie hula...

nie dopuszczalne machinacje z krzywdą konsumentów

W ubiegłą niedzielę donosiliśmy o działalności kartelu mięsnego, który stworzył sobie monopol, aby móc dyktować ceny mięsa na rynku.

W tym celu stworzono Zarząd Firmy „Pekores”, na czele którego stanęli: pp. Aron Klejn, M. Grynberg, El. Feldman, Jakób Feldman, P. Klaperzak i L. Włodarski. Zarząd ten stworzył blok z dziesięciu komisjonerów, na czele którego stanęli znowu p. p. Aron Klejn i Szyja Altenberg, którzy starają się zdobyć koncesję na mięso przywozowe w ten sposób, aby nikt poza nimi nie mógł go sprowadzać. Kartel ma być tak podzielony, że firma „Pekores” dostarczałaby bydło, a blok komisjonerów — mięsa.

Oczywiście rolnik traci na tem bardzo dużo, gdyż pozbawiony kupców musi sprzedawać towar za cenę, podyktowaną przez firmę „Pekores”, ta zaś firma, nie mając żadnego konkurenta, a chcąc otrzymać maksimum zysku (w dodatku — korzystając z braku mięsa) będzie podnosiła cenę według swego uznania, tak jak było przed tygodniem.

Tylko dzięki temu, że pewna część komisjonerów stawiała temu opór i dostarczała mięsa przywozowego, cena

mięsa w tym tygodniu znacznie spadła. **Giełda mięsna**, chcąc temu zapobiedz, zwołała w dniu 16 b. m. t. zw. Sąd, na który wezwano komisjonerów, dostarczających mięso, żądając od nich zaprzestania przywozu, oraz aby powiedzieli, skąd mięso to sprowadzają i kto jest jego dostawcą. Kiedy panowie z „Giełdy” nie otrzymali na to odpowiedzi, zaczęli grozić i t. d.

Zaznaczyć należy, iż kupcy, którzy do tąd szlachetowali bydło za opłatą w dyktacji rzeźni, dziś oprócz tego muszą płacić firmie „Pekores” po zł. 20 od szlaku; inaczej nie są dopuszczeni do szlachetunku.

Oczywiście kupcy po opłaceniu tak wielkiego haraczu nie są w stanie szlachetować i muszą wędrować poza rogatki, skąd zabierają mięso komisjonerzy. Ci znowu natrafiają na olbrzymie trudności, gdyż mięso to muszą przywieźć do stempla, gdzie dzięki stworzeniu bloku, przetrzymuje się je przez kilka godzin. W rezultacie mięso z powodu gorąca ulega zniszczeniu.

Czas najwyższy, aby odpowiednie czynniki ukroczyły samowole tych panów. Do sprawy tej jeszcze powrócimy.

Wyrok w procesie o nadużycia

urzędników kasy skarbowej w żywcu

Po 10 dniach zakończyła się w Sądzie Okręgowym rozprawa przeciwko urzędnikom Kasy Skarbowej w Żywcu, oskarżonym o nadużycia i sprzeniewierzenia.

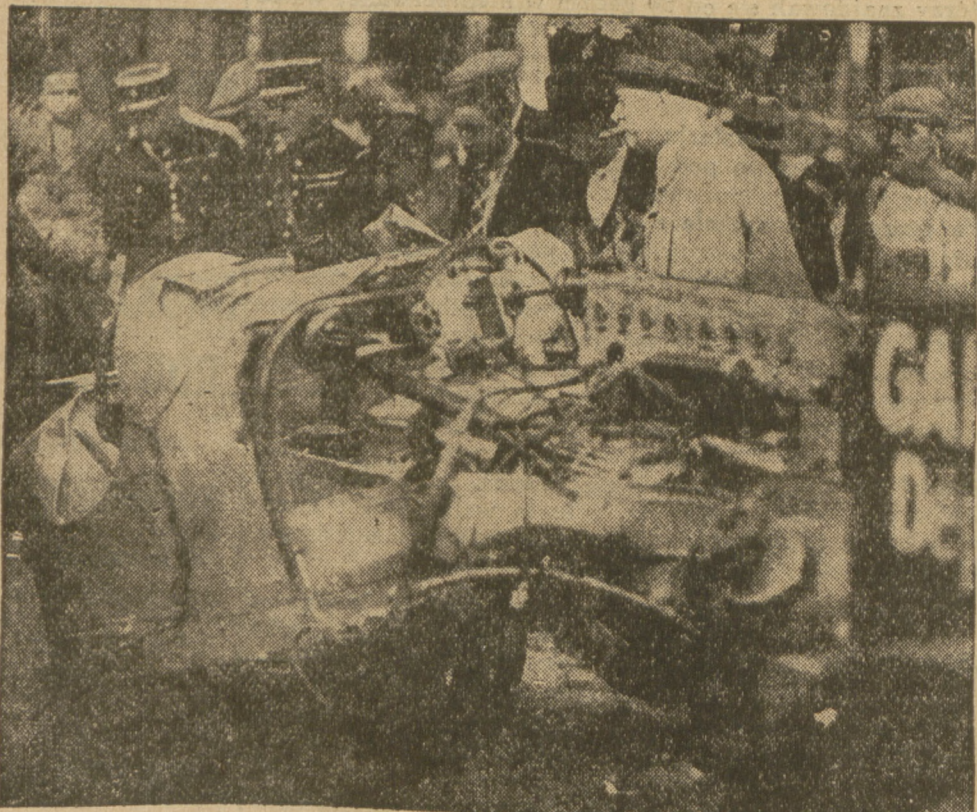
Skazani zostali: Rudolf Kondziolka księgowy Kasy Skarbowej na 7 lat więzienia i utratę praw obywatelskich na przeciąg 8 lat; Wojciech Suchoń, egzekutor, na 2 lata i 6 miesięcy więzienia, Zygmunt Zuziak egzekutor na 2 lata więzienia, Tadeusz Tyczkowski urzędnik

Kasy Skarbowej na rok i 6 miesięcy więzienia i 800 zł. grzywny i Zygmunt Dembowski, naczelnik Urzędu Skarbowego, na rok więzienia.

Poza Kondziolką, skazanym na pozbawienie praw przez lat 8, pozostałych skazanych pozbawiono praw na przeciąg lat 5-ciu. Trzech innych oskarżonych Sąd uniewinnił.

Przebieg procesu omówimy szczegółowo.

Auto wjechało w tłum

W Fontainebleau w czasie automobilowych wyścigów wydarzył się straszny wypadek. Kierowca Eric Lora, jadąc z szybkością 180 km. na godz., chcąc wyminąć jakąś przeszkodę, skręcił w

bok i wjechał w tłum, zanim zdążył zahamować auto. 9 osób, a m. in. i kierowca, zginęli na miejscu. Kilkanaście osób odniosło rany.

Strajk w fabryce dykty w Skierniewicach

W fabryce dykty w Skierniewicach robotnicy w liczbie około 100, przystąpili do strajku.

Robotnikom zalega się z wypłatą należności (do 10 wypłat), nie licząc zaległości od roku 1931. Wydała się ich z pracy bez podania przyczyn i bez dwutygodniowego wypowiedzenia; nie przysługują im urlopy; nie stosuje się książeczek obrachunkowych.

Robotnik np. po siedmiu tygodniach pracy dowiadywał się, że oberwano mu stawkę. Zamiast należnych pieniędzy, otrzymywał mąkę, węgiel lub dyktę, a sprzedając to tracił 20 proc.

Robotnicy strajkują solidarnie, zorganizowani w oddziale Centr. Zw. Rob. Budowlanych.

Wystawy i Muzea

INSTYTUT PROPAGANDY SZTUKI (Królewska 13). Wystawa retrospektywna Piotra Michałowskiego, grupy „Jednoróg” Marji Gorełówny i Wacława Wąsowicza.

SALON GARLIŃSKIEGO (Mazowiecka 8). Wystawa szkiców Feliksa Topolskiego, Aleksandra Zyka i Ireny Lorentowicz-Karwowskiej.

Targi paryskie Przygotowania do Wystawy

Bratnia pomoc i rodzinne rzędy ...

Piszam nam z pow. radzyńskiego: Przykłady idą z góry. W dolnych warstwach życia państwowego też brat bratu rączkę podaje i wspiera w potrzebie. Dzieje się to, przytem w sposób zadziwiająco cyniczny.

Niedaleko od Warszawy leży gmina Międzyzles, powiat radzyński, kilkanaście kilometrów od stolicy. Ostatnie wybory dały tu przy pomocy różnych szłaczek większość „sanacji”. Wprawdzie ta większość składa się z najciem-

Kto wygrał na loterji?

Wczoraj podczas ciągnięcia loterji główniejsze wygrane padły na następujące numery:

- I ciągnięcie.**
 15.000 zł. — 95834.
 10.000 zł. — 68504.
 5.000 zł. — 2307 120520 138342 148582 169910.
 2.000 zł. — 9687 21840 22754 34535 42150 45864 54300 74624 77961 84657 110584 113865 121211 140028.
II ciągnięcie.
 15.000 zł. — 18709.
 10.000 zł. — 13921 134112.
 5.000 zł. — 38527 105227.
 2.000 zł. — 3540 4447 5613 11013 39991 46229 48765 59870 64997 66271 93327 102213 114998 116588 122482 123167 134219 142325 161636.
 1.000 zł. — 1296 10199 12953 18646 17429 20630 24461 27732 39200 43269 51743 58866 59293 66570 84333 96568 116492 119526 147872 154496 156497 168929.

niejszych żywołów okolicy, ale większość jest!!

Gmina dostała się w ręce pana posła Kielaka przez osoby braci Dudzików, którzy objęli w niej niepodzielne rzędy. Feliks został wójtem, Stanisław zaś sekretarzem. Jeden brat spełnia funkcje kasjera, a drugi buchallera. Jeden wydaje pieniądze, a drugi go kontroluje i księguje wydane sumy.

Ale i tego mało. Oto radni gminy z głębi swych chłopskich dusz, czując, że to wszystko nie jest w porządku, wybierają komisję rewizyjną, złożoną z byłego wójta gminy Franciszka Kominka, nauczyciela Sadkiewicza i gospodarza Redy. Oddając władzę w ręce BB, kontrolę nad nią powierzyli ludziom od Rządu niezależnym. I tu następuje rzecz wprost nie do wiary: wybrani członkowie komisji rewizyjnej otrzynują zawiadomienie od braci Dudzików, występujących w charakterze wójta i sekretarza gminy, że wybór ich został przez zarząd gminy wstrzymany i sprawa wyboru komisji rewizyjnej będzie przedstawiona ponownie na posiedzeniu Rady gminy.

Panowie Dudzikowie powołują się

Samobójstwo komisarza policji w Krakowie

W gmachu Komendy Policji przy ul. Siemiradzkiego w Krakowie popełnił samobójstwo komisarz P. P. LOEDL.

Zbyteczny wyjazd zagranicę! Zbyteczne używanie zaścianicznych wód mineralnych i soli przeczyszczających. — Lepsze mamy w kraju! **WODA GORZKA MOPSYZYNSKA** i **NATURALNA SOL MORSZYNSKA** są lekami w schorzeniach żołądka, jelit, wątroby i nadmiernej otłocności. Do nabycia w aptekach i składach aptecznych.

przylem na punkt 2 ustawy o zmianie ustroju samorządowego. Nie wydaje się nam, by te przepisy chroniły „bratnią pomoc” w gminie przed kontrolą niezależnych żywołów wsi.

Czy pan starosta radzyński zna te fakty? Prawdopodobnie tak.

Gospodarz.

Z WZCZORAJSZEJ GIEŁDY

Berlin 209.25, Gdańsk 123.70, Holandia 358.90, Londyn 26.98, Paryż 34.94, Praga 22.05, Sztokholm 139.15, Szwajcaria 172.25, Włochy 45.04.

Zwycięski strajk robotników w „Pe-Pe-ge”

(Kor. własna).

Strajk wybuchł 7 maja. Trzy dni trwała walka, przez 3 dni 1500 robotników okupowało fabrykę. Robotnicy zastrajkowali, bo fabryka zalegała od kilku miesięcy z wypłatą zarobków, piaciła bonami i nie rozpisywała wyborów do Wydziału Robotniczego.

W trzecim dniu „sanacyjny” nadzór sądowy ustąpił przed siłą solidarności robotniczej. Robotnicy strajk wygrali. Nadzór sądowy przyjął wszystkie, przez robotników wysunięte postulaty.

Zaległości ma on spłacić ratami. Pierwszą ratę, w wysokości 28 tys. zł., wypłacił 12 maja; dalsze spłaci w odstępie 2-tygodniowym. Za pierwszy i trzeci dzień strajku (ostatni) robotnicy dostaną normalne dniówki.

Do pracy wrócili wszyscy; nikogo z powodu strajku fabryka nie zwolniła. Fabryka wie, że w obronie jednego,

Proces komunistyczny w Toruniu 7 lat więzienia

(PAT.). Sąd okręgowy w Toruniu po 3-dniowej rozprawie przeciwko 15-tu członkom komunistycznej partii polskiej, działającym na terenie Torunia i powiatu toruńskiego ogłosił wyrok. moca którego główny oskarżony Słusarski został skazany na 7 lat więzienia i utratę praw obywatelskich na przeciąg 8-10 lat. Innych oskarżonych Sąd skazał na kary więzienia od 5 lat do 10 miesięcy. Wszystkim zaliczono areszt przewencyjny Trzech oskarżonych sąd umiwnił.

Naskutek wniosku prokuratora proces toczył się przy drzwiach zamkniętych.

STAN POGODY

POCHMURNO.

Po przejściowem wzroście zachmurzenia, naogół pogoda słoneczna. Temperatura bez większych zmian. Słabe, lub umiarkowane wiatry z kierunków zachodnich.

zwolnionego za strajk robotnika, stanęłyby cała załoga.

Wybory do wydziału robotniczego zostały rozpisane i odbędą się dnia 2-go czerwca.

Centralny Związek Rob. Przemysłu chemicznego już szykuje się do walki.

Wybory w największej na Pomorzu fabryce będą do pewnego stopnia sprawdzianem nastrojów, jakie panują wśród

tutejszych robotników.

Po zlikwidowaniu ZPP (NPR), które w Grudniadzu nie ma żadnych szans i prawdopodobnie nawet listy nie wystawi, walka rozstrzygnie się pomiędzy Związkiem klasowym a „Związkiem Rezerwistów” i ZZZ. Wynik wyborów do Rady Miejskiej każe przypuszczać, że zwycięży Związek klasowy. K. R.

Co grają w Teatrach?

- TEATR ATENEUM. Chwilowo teatr nieczynny.
- TEATR NARODOWY gra dziś wieczorem „Szklaną wodę” Scribela.
- TEATR LETNI. Dziś i jutro „Domek z kart” z Malicką i Maszyńskim.
- TEATR NOWY występuje dziś z pre-

mjerą komedji jednego z najbardziej utalentowanych pisarzy francuskich, M. Achard’a „Migo”, malującą środowisko i psychologię tancerki rewjowych współczesnego Montmartru paryskiego.

- TEATR POLSKI. Codziennie dramat K. H. Rostworowskiego „Kaligula” w reżyserji L. Schillera.
- TEATR MAŁY. Dziś komedja sowiecka W. Szarkina p. t. „Cudze dziecko”.
- TEATR KAMERALNY. Codziennie po cenach zniżonych „W małym Domku” z Adwentowiczem, Zabczyńską i Łuszczyńskim.
- TEATR „HOLLYWOOD”. Codziennie inauguracyjna rewja „Drzwiami i oknami” w wykonaniu „Starej Bandy”.
- TEATR REWIJI „MUCHA”. Dziś „Jubileuszowa rewja”.
- TEATR DRAMATYCZNY (Hipoteczna) „Na wiosnę wszystko radosne”.

Co wyświetlają kina?

- ADRIA: „Powrót Sherlocka Holmesa”
- APOLLO: „Csibi” z Fr. Gaal.
- ANTINEA: „Bohater dzielnic Zachodu” i „Biały ślad”.
- ATLANTIC: „Pilnuj swego męża”.
- AMOR: „Biały Wódz” i „Na skrajach Sahary”.
- AS: „Król cyganów” i „Na skrajach Sahary”.
- BAJKA: „Orły na uwiezni” i „Stalowa dłoń”.
- CASINO: „Czerwony wóz”.
- CAPITOL: „Olimpiada miłości” i „F 13”.

- CZARY: „Rycerze stepu”.
- EUROPA: „Sekretarka osobista wychodzi zamaz”.
- FAMA: „Dziś żyjemy”.
- FILHARMONJA: „Paryskie szaleństwa”.
- FORUM: „Legjon śmierci”.
- GLORIA: „Dwa oblicza”.
- HELIOS: „Wyrok życia” i „Nie damy ziemi”.
- IKS: „Sierżant X” i dodatki.
- KOMETA: „Ich ostatnie spotkanie” i rewja.
- LOS: „12 krzesel”.
- LUX: „Bracia Karamazow” i „Biały ślad”.
- MEWA: „Serce olbrzyma” i „Panna Josefa moja żona”.
- MASKA: „Niewidzialny człowiek” i „Jej eksceleńca subjekt”.
- MIGNON: „Noc w raju” i „Maleńka z Montparnasse”.
- MAJESTIC: „Shafibona”.

MIEJSKI: „Żółty książę”. O 4 specjalny seans dla młodzieży.

KINOTEATR MIEJSKI
 Początek seansów godz. 4.30, 6, 8, 10.
RAMON NOVARRO
HELENA HAYES
 oczarowali świat w eżotycznym filmie
ŻÓŁTY KSIĄŻĘ
 Co środa zmiana tygodnika
PARAMOUNTU
 Codziennie o g. 4.30 po jeden seans po cenach popularnych (Dozwolony dla młod.)

- PALACE: „Za pieniądze” i „Precz z teściową”.
- PRAGA: „Zamarłe echo” i „Nowa pleć”.
- PETIT TRIANON: „Pocałunek przed lustrem” i „Hallo Paryż, hallo Berlin”.
- RIVIERA: „Pat i Patachon” oraz film polski.
- ROXY: „Maharadza Rampuru” z Borysem Karloffem.
- SOKÓŁ: „Nowoczesny Robinson” i „Odwieczni Wrogowie”.
- STYLOWY: „Królowa Krysiyna” z Greta Garbo.
- TON: „Brat diabla”.
- UCIECHA: „Wielka grzesznica”.
- UNJA: „Wielka grzesznica” i rewja.

Co usłyszemy w radjo?

ŚRODA, 23.V.
 7.00 Sygnał czasu. 7.25 Muzyka z płyt. 7.35 Dziennik poranny. 7.40 Muzyka z płyt. 7.55 Chwilka gospodarstwa domowego. 8.00 Program. 11.40 Przegląd Prasy. 11.50 Życie kulturalne. 11.57 Sygnał czasu i Hejnał. 12.05 Muzyka popularna z płyt. 12.30 Wiadomości meteo. 12.35 Muzyka z płyt. 12.55 Dziennik południowy. 15.00 Hejnał. 15.05 Wiadomości o eksporcie polskim. 15.10 Wiadomości gospodarcze. 15.20 Recital fortepianowy. 15.50 Program dla dzieci. 16.20 Skrzynka pocztowa. 16.35 „Świat egzotyyczny w wyobraźni europejskiej” z płyt. 17.30 Odczyt historyczny i literacki. 18.10 Koncert. 19.00 Rozmaitości. 19.15 Skrzynka pocztowa rolnicza. 19.25 Feljton. 19.40 Wiadomości sportowe. 19.47 Dziennik wieczorny. 20.00 „Myśli wybrane”. 20.02 Transmisja z teatru Wielkiego.

DROBNE OGŁOSZENIA

Mebel nowoczesne, komplety, sztuki pojedyncze. ceny fabryczne. Kopernika 23, podwórze.

Beverley Nichols DZWON NA TRWOGĘ

Z upoważnienia autora przełożyła z angielskiego **Wacława Komarnicka**

Nie słuchają wcale. Nie patrzą nawet na mowę. Odwracają się od niego plecami — nie na znak protestu, lecz z nieukrywanym znudzeniem. Spójrzcie chociażby na tego delegata, który trzyma przed sobą *Journal de Geneve*, przewracając z nonszalaną stronice tuż pod nosem przemawiającego Politisa. Czyżby nie zdawał sobie sprawy z tego, że miliony mężczyzn i kobiet, rozsianych po świecie, uważają tę konferencję za swą jedyną nadzieję, — że śledzą jej poczynania z przejęciem, jakiego nie okazywałyby na żadnym nabożeństwie kościelnym? Czyż ten delegat czytałby *Journal de Geneve* w kościele?

Tuż pod nami inny delegat oparł się głową o stół i wyciągnął ręce przed siebie. Czy on śpi? Jeżeli tak, to dlaczego, na Boga, nie obudzą go i nie usuną z sali, aby miejsce jego mógł zająć ktokolwiek z mężczyzn i kobiet, których on ma czelność „reprezentować”, — mężczyzn i kobiet, którzy chcą aby wreszcie czegoś dokonano?

Posiedzenie trwa już przeszło pół godziny, delega-

ci jednak napływają wciąż jeszcze. Czyż nie ma tu żadnego autorytetu, czy nie ma nikogo, kto by mógł dać im reprimendę? W szkole nauczyciel nie pozwala swym małym uczniom spóźniać się na lekcje historii. Mali chłopcy muszą uczyć się historii. A ludzie, którzy tę historję tworzą? Czy im wolno wchodzić, kiedy się im spodoba... dłubiąc w zębach, machając ręką przyjaciółom na galerji?

„*Securité — securité, securité!*” Słowo to dźwięczy wciąż w tem okropnem przemówieniu. Odwracam się do swego przyjaciela, usiłując uzyskać od niego wyjaśnienie tego wszystkiego. Potrząsa tylko głową i wzrusza ramionami. Czuję się zdradzony, upokorzony. Czy nie ma tu ani jednego uczciwego człowieka? Czy nikt nie przestanie, choć na chwilę, śmiać się, rozmawiać i szeptać?

Rozglądam się dokoła w rozpacz. Wzrok mój pada na małą kokotę, siedzącą na galerji w odległości kilku jardów. Ładne stworzenie o gorących ustach i szkarłatnych powiekach, osadzonych w twarzy białej, jak róża wigilijna. Grupa delegatów dostrzegła ją. Trącają się znacząco. Robią do niej oko. Ona odpowiada. Zapomniano o Konferencji. Zapomniano o umarłych. Żywych nic to nie obchodzi. Delegaci widzą tylko białą twarz i kuszące ich czerwone usta na górze.

VIII.
 Duża wskazówka zegara dwa razy obiegła koło.

Atmosfera była piekielna. Delegaci siedzieli w pozach, zdradzających straszliwą senność.

Wtedy wstał Litwinow, aby zabrać głos.

Była to ostatnia moja nadzieja. Znajdowałem się w stanie skrajnej rozpacz. Oglupiał z gorąca, oszłomiony panującym okolo gwarem, czując niesmak do wszystkiego i wszystkich, patrzałem jak Litwinow toruje sobie drogę do mównicy. Miał poważny wyraz twarzy. Modliłem się, żeby powiedział coś, co by obudziło tych ospalców. Wszyscy obecni prostowali się w krzesłach, odkładając gazety i inasądzając szkła. Był to dobry znak. Może wreszcie zły urok będzie przełamany.

„*Meesterprep Zeedent!*”

Głos mówcy brzmiał, jak chrapliwy jęk. Odwróciłem się do swego przyjaciela w przystępie rozpacz. „On mówi po rosyjsku!”

„Nie jestem tego tak pewien. Słuchaj!”

„*Asti farther rummeler!*”

„Nie, to zdaje się niemiecki!”

„A może włoski?”

Chrapliwe wycie rozlegało się dalej. Nie przypominało żadnego języka z liczby tych, jakie słyszałem dotychczas. Czy to przypadkiem nie esperanto? Ale nie — wiedziałem z doświadczenia, że esperanto zawiera przynajmniej niektóre znajome dźwięki. Ale to — to była chyba mieszanina szkockiego z baskijskim.

(D. c. n.)

DRUKARNIA „ROBOTNIK”

Warecka 7
 przyjmuje wszelkie zamówienia w zakresie drukarstwa wchodzące. SPECJALNOŚĆ: CZASOPISMA Wykonanie szybkie i dokładne

